

OBDAVČITEV DOHODKOV IZ PREMOŽENJA

Pojasnilo DURS, št. 91300-1223/2005, 16. 8. 2005 (velja do 31. 12. 2005)

Zavezanec navaja, da je od firme prejel obvestilo o zamenjavi starih delnic za nove delnice. Ker je pri tej menjavi ostalo 0,5 novih delnic, so ta ostanek pretvorili v denarno nadomestilo in od tega odšteli 25 % akontacijo dohodnine. Meni, da ni zakonske podlage za obračun davka od navedenega izplačila, saj se davek plačuje le od dobička pri prodaji delnic, ki pa v tem primeru ni ugotovljen, in prosi za pojasnilo glede obdavčitve tega dohodka. V zvezi z vprašanjem pojasnjujemo :

S 1. 1. 2005 je začel veljati novi Zakon o dohodnini (Uradni list RS, št. 70/05-UPB2), v nadaljevanju: ZDoh-1, ki v 15. členu določa, kaj je predmet obdavčitve fizičnih oseb. V skladu s prvim in drugim odstavkom tega člena so z dohodnino obdavčeni vsi dohodki fizične osebe, ki so bili pridobljeni oziroma doseženi v davčnem letu, enakem koledarskemu letu, razen tistih, ki so po zakonu izvzeti iz obdavčitve.

V skladu s 4. točko tretjega odstavka 17. člena ZDoh-1 je dohodek po tem zakonu tudi dohodek iz premoženja.

Med dohodke iz premoženja se po določbi 4. alinee 64. člena ZDoh-1 vključujejo tudi dividende. Dividende po ZDoh-1 zajemajo dividende in druge dohodke, dosežene na podlagi lastniškega deleža. Lastniški delež je opredeljen kot vsak delež, ki ga ima fizična oseba na podlagi vloženih sredstev v gospodarski družbi, zadrugi in drugih oblikah organiziranja in vključuje tudi premoženjski vložek tihega družbenika v podjetje nosilca tihe družbe in premoženjski vložek fizične osebe v katerokoli drugo obliko organiziranja, ki ima pretežno naravo lastniškega kapitala. Fizična oseba, ki ima lastniški delež v navedenih oblikah organiziranja, je opredeljena kot imetnik deleža, navedene oblike organiziranja pa so opredeljene kot plačniki. Za lastniški delež ne velja investicijski kupon.

Dividende so kot obdavčljivi dohodek široko opredeljene, saj zajemajo vsako razdelitev dohodka imetniku deleža iz premoženja plačnika ali povezane osebe plačnika na podlagi njegovega lastniškega deleža v plačniku, ki ne pomeni zmanjšanja njegovega lastniškega kapitala. Povezanost oseb se ugotavlja na podlagi zakona o davku od dohodkov pravnih oseb ali na podlagi ZDoh-1. Dividende vključujejo tudi razdelitev dohodka v obliki delnic ali zamenljivih obveznic ali v drugačni obliki, s katero se dobiček ali rezerve v delu, oblikovanem iz dobička, ali njun prevrednotovalni popravek preoblikujejo v osnovni kapital, s tem pa se poveča lastniški delež zavezanca.

V skladu s četrnim odstavkom 79. člena ZDoh-1 se kot dividende obdavčujejo tudi :

- dividendam podobni dohodki, ki jih prejme imetnik deleža na podlagi lastniškega deleža v plačniku,
- vsako nadomestilo, ki ga imetnik deleža prejme na podlagi lastniškega deleža v plačniku in ne pomeni zmanjšanja njegovega lastniškega deleža; za nadomestilo velja vsak proizvod, storitev ali druga ugodnost, ki jo imetniku deleža ali njegovemu družinskemu članu na podlagi lastniškega deleža zagotovi plačnik ali povezana oseba (po tem zakonu ali po zakonu, ki ureja davek od dohodkov pravnih oseb) plačnika.

Po določbi 5. točke petega odstavka 79. člena za dividendam podobne dohodke velja tudi denarno doplačilo pri zamenjavi deleža v okviru zamenjave kapitalskih deležev, združitvev in delitev, kakor so opredeljene v zakonu, ki ureja davek od dohodkov pravnih oseb zaradi obdavčitve pri zamenjavi kapitalskih deležev in obdavčitve pri združitvah in delitvah.

Davčna osnova je dosežena dividenda, če ni s tem zakonom drugače določeno (prvi odstavek 80. člena ZDoh-1).

Po določbi petega odstavka 124. člena ZDoh-1 se akontacija dohodnine od dividend izračuna in plača v višini 25 % od davčne osnove, ugotovljene v skladu z 80. člena tega zakona.

V skladu s prvim odstavkom 118. člena ZDoh-1 se od dohodkov zavezanca, določenih s tem zakonom, med letom plačuje akontacija dohodnine. Po določbi tretjega odstavka istega člena se akontacija dohodnine zavezancu rezidentu odšteje od dohodnine, odmerjene za posamezno davčno leto.

Izračun akontacije dohodnine mora v skladu z drugim odstavkom 119. člena ZDoh-1 opraviti plačnik davka (izplačevalec obdavčljivega dohodka) z davčnim odtegljajem. Prav tako mora plačnik davka opraviti plačilo akontacije dohodnine z davčnim odtegljajem, kakor to določa drugi odstavek 120. člena ZDoh-1.

Iz navedenih zakonskih določb tako izhaja, da se med obdavčljive dohodke vključuje tudi denarno doplačilo, ki ga lastnik vrednostnega papirja oziroma delnic prejme pri zamenjavi delnic v okviru zamenjave kapitalskih deležev.